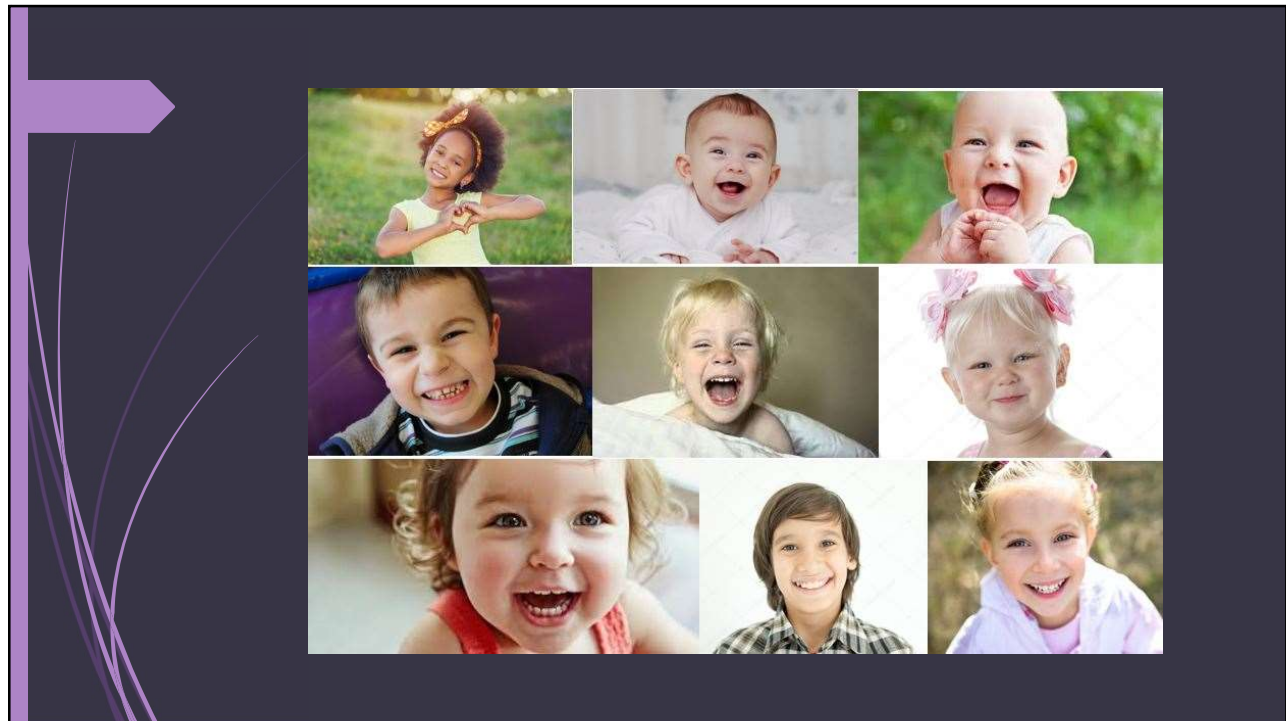

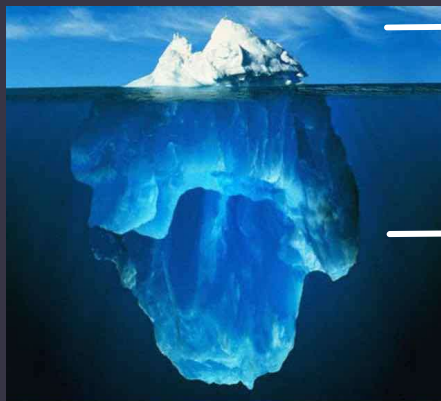
Kinderen en emoties

Een introductie in emotionele ontwikkeling

Gedrag is slechts het topje van de
ijsberg

→ Gedrag

→ Onder het gedrag gaat een behoefte schuil. Emotionele ontwikkeling kan een blik werpen op die onderliggende behoefte.

Ontwikkeling van een kind

- Hoe wij denken dat een kind zich ontwikkelt

Ontwikkeling van een kind

- Hoe de ontwikkeling van een kind in werkelijkheid aanvoelt

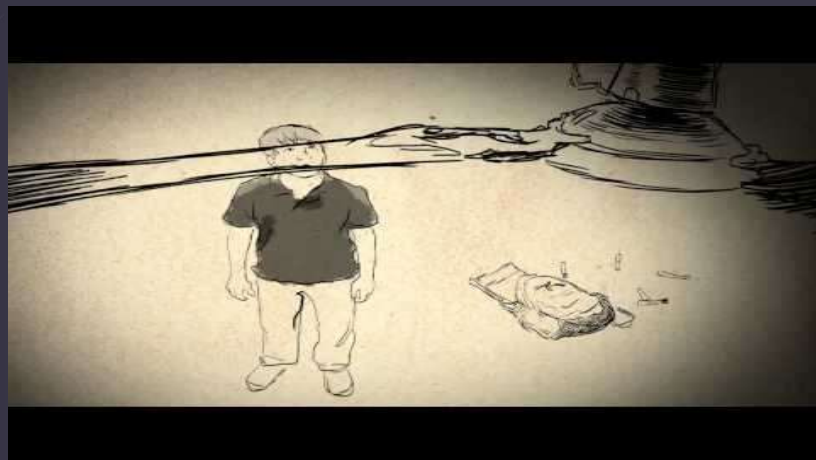
Emotionele ontwikkeling uitgedrukt in fases

Fase 1: 0 tot 6 maanden

Kenmerken

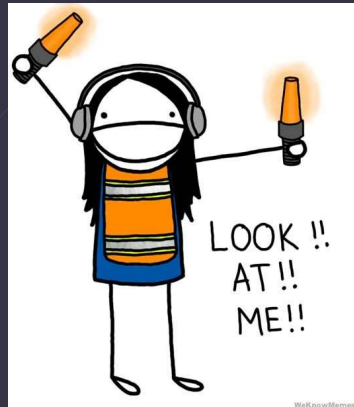
- ▶ Aanpassen aan een leven buiten de baarmoeder
- ▶ Wennen aan prikkels vanuit de omgeving
- ▶ Wennen aan inwendige prikkels
- ▶ Leren omgaan met innerlijke spanning
- ▶ Afhankelijk van anderen voor regelmaat en structuur

Kerntaken als ouder

- ▶ Prikkel doseren
- ▶ Snel inspelen op signalen van ongemak
- ▶ Manieren zoeken om het kind te troosten
- ▶ Zorgen voor voorspelbaarheid
- ▶ Veel lichaamscontact bieden (aanraken, koesteren, dragen)
- ▶ Actie/reactie spelletjes spelen

Fase 2: 6 tot 18 maanden

Kenmerken

- ▶ Centraal = relatie met ouder(s)
- ▶ Eenkennigheid = "plakken" aan ouder
- ▶ Geleidelijk die ene ouder leren loslaten om ook veiligheid te vinden bij andere zorgfiguren
- ▶ Evolueert naar emotionele hiërarchie
- ▶ Beertje of knuffel als transitioneel object

Kerntaken als ouder

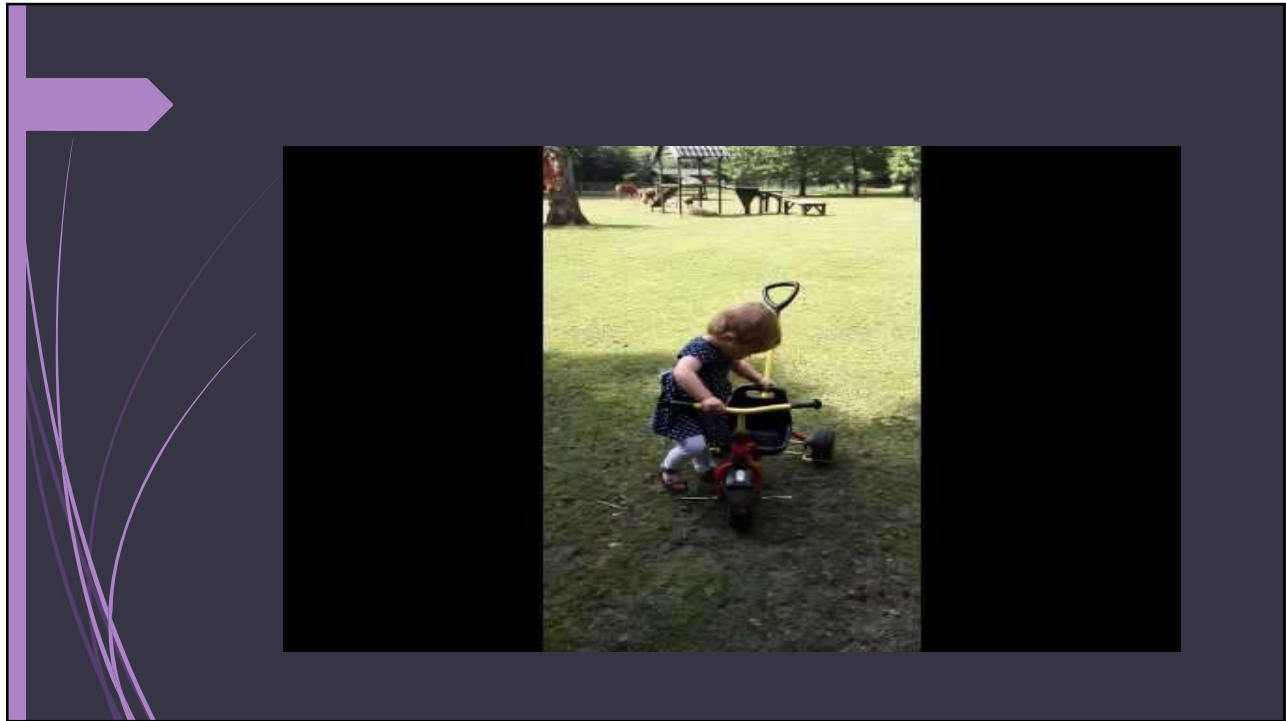
- ▶ Fysiek beschikbaar zijn (regelmatige aanwezigheid)
- ▶ Vaste rituelen en ritmes blijven belangrijk
- ▶ Aankondigen als je weggaat (en dus uit het gezichtsveld verdwijnt)
- ▶ Regelmatig zelf contact aangaan
- ▶ Benoemen wat je aan het doen bent
- ▶ Voor verbinding zorgen wanneer je er niet bent
- ▶ "Samen doen": Samen iets maken, samen koken, samen opruimen, ...

Fase 3: 18 maanden tot 3 jaar

Kenmerken

- ▶ Wens tot ontdekken
- ▶ Dingen alleen willen kunnen (met bijhorende driftbuien)
- ▶ Het IK begint zich te ontwikkelen
- ▶ Leren omgaan met regels en afspraken in aanwezigheid van ouders
- ▶ Grenzen aftasten
- ▶ De groep wordt belangrijk: beginnend samenspel
- ▶ Individuele interesses ontwikkelen zich

Kerntaken als ouder

- ▶ Ruimte bieden om te proberen (en ook om te mislukken)
- ▶ Veilige probeerruimte creëren
- ▶ Nabijheid op afstand
- ▶ Grenzen bepalen en bewaken
- ▶ Grensoverschrijdingen verwachten
- ▶ Kansen bieden tot herstel
- ▶ Succeservaringen inbouwen
- ▶ Onderhandelen

Fase 4: 3 tot 7 jaar

Kenmerken

- ▶ Kind neemt meer initiatief, maakt meer keuzes
- ▶ De ouder moet niet meer altijd of onmiddellijk in de buurt zijn
- ▶ Meer aandacht voor vriendjes
- ▶ Het kind weet een beetje wat de ouder/juf/meester van hem verwacht
- ▶ Er is beginnend inlevingsvermogen in de ander
- ▶ Kind gaat zich identificeren met belangrijke anderen
- ▶ Zelfbeeld ontwikkelt zich
- ▶ Fantasie

Kerntaken als ouder

- ▶ Uitleggen waarom bepaalde regels en afspraken gelden
- ▶ Kansen bieden om schitteren
- ▶ Grotere verantwoordelijkheid en zelfbepaling toelaten
- ▶ Voorbeeldfunctie inzetten
- ▶ Positieve feedback geven
- ▶ Praten over conflicten
- ▶ Mogelijkheid om te werken met beloningssystemen

Fase 5: 7 tot 12 jaar

Kenmerken

- ▶ Op zoek naar eigen rol en plaats, in de omgeving en bij anderen
- ▶ Wens om erbij te horen
- ▶ Beginnend inzicht in eigen kunnen
- ▶ Wens om te tonen dat ze het (goed) kunnen
- ▶ Erkenning van netwerk is erg belangrijk
- ▶ Beginnend verplaatsen in de motieven van anderen
- ▶ Start van logisch denken, basis wordt gelegd voor reflectie en introspectie
- ▶ Kennis van de zwakke plekken van de ander, en kunnen deze uitspelen

Kerntaken als ouder

- ▶ Kind ondersteunen om zelf problemen te analyseren en zelf tot een oplossing te komen
- ▶ Ondersteuning bieden op afstand
- ▶ Terugvalbasis bieden bij onverwachte vragen of problemen
- ▶ Bepaalde vormen van verantwoordelijkheid geven (bv. Taakjes)
- ▶ Conflicten gebruiken als leermoment
- ▶ Kind mee laten bepalen wat een redelijke straf is

Vragen/opmerkingen?

